Betänkande FvUB 10/2016 rd─ RP 41/2016 rd

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om identitetskort och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om identitetskort och till vissa lagar som har samband med den (RP 41/2016 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- konsultativ tjänsteman Elina Rydman, inrikesministeriet
- biträdande justitieombudsman Jussi Pajuoja, Riksdagens justitieombudsmans kansli
- administrativ attaché Jorma Mussalo, utrikesministeriet
- kommunikationsråd Kreetta Simola, kommunikationsministeriet
- överinspektör Pekka Martin, Migrationsverket
- överinspektör Tarja Ranta, Polisstyrelsen
- certifikatförvaltningschef Katja Lingonheimo, Befolkningsregistercentralen.

Skriftligt yttrande har lämnats av
- justitieministeriet
- dataombudsmannens byrå
- Diskrimineringsombudsmannens byrå
- Kommunikationsverket
- Folkpensionsanstalten
- Finlands Flyktinghjälp.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att det stiftas en ny lag om identitetskort.

I lagen föreslås bestämmelser om bland annat ansökan om och utfärdande av samt indragning av identitetskort. Förslaget motsvarar i huvudsak bestämmelserna i den gällande lagen om identitetskort. I lagen föreslås nya bestämmelser om elektronisk kommunikation vid anhängiggörandet av ansökan om identitetskort, om ett förenklat förfarande för ansökan på elektronisk väg samt om

direktleverans av färdiga kort. I fortsättningen ska identitetskort förutom hos en polisinrättning även kunna sökas hos en finsk beskickning i utlandet.

I den nya lagen om identitetskort föreslås mer detaljerade bestämmelser än tidigare om identifiering av sökanden och verifiering av sökandens identitet vid ansökan om identitetskort. Dessutom preciseras bestämmelserna om identitetskort för utlänningar. I lagen ska också ingå bestämmelser om ett identitetskort för finska medborgare som inte är giltigt som resedokument och som i vissa situationer som avser brottsmisstanke, oavtjänat straff och värnplikt kan utfärdas för en sökande. I lagen om identitetskort ska inte längre finnas bestämmelser om anteckning av sjukförsäkringsuppgifter på identitetskort.

I lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet och i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster föreslås de ändringar som det nya förfarandet i samband med identitetskort föranleder. I tvångsmedelslagen, konkurslagen och medborgarskapslagen görs dessutom de ändringar som följer av den nya lagen.

Lagarna avses träda i kraft hösten 2016. Bestämmelserna om ett förenklat ansökningsförfarande och om finska beskickningars behörighet ska emellertid tillämpas först från en senare tidpunkt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Regeringen föreslår en lång rad materiella ändringar i lagen om identitetskort. Det är nödvändigt att införa tillräckligt detaljerade bestämmelser om förfarandet, eftersom det är fråga om ett dokument som styrker identiteten och rätten att resa. Identitetskort innehåller medborgarcertifikat som används som verktyg för stark elektronisk autentisering, vilket också kräver detaljerade bestämmelser. Därför tillstyrker utskottet den helt nya lagen om identitetskort enligt förslaget.

Syftet med propositionen är att få lagen om identitetskort och identitetskortsförfarandet att motsvara den allmänna utvecklingen i samhället, framför allt när det gäller e-tjänster. Syftet med de föreslagna ändringarna är att åstadkomma smidigare och snabbare myndighetsbehandling av frågor som gäller identitetskort genom att det blir möjligt att lämna in ansökan om identitetskort elektroniskt och i vissa fall hämta ut kortet elektroniskt utan att sökanden personligen besöker myndigheten. Dessutom ska det bli lättare att överlämna det färdiga identitetskortet genom att på samma sätt som för pass möjliggöra direktleverans från korttillverkaren till en privat serviceproducents serviceställe där sökanden kan hämta ut kortet. Identitetskortsförfarandet blir enklare och snabbare då uppgifter om sjukförsäkring inte längre antecknas på kortet. Syftet med ändringarna är att förbättra kundservicen och effektivisera myndigheternas arbete.

Identitetskortsförfarandet motsvarar i hög grad passförfarandet både i lagstiftningen och i praktiken. Dokumenten utfärdas i ett mycket likartat förfarande och för samma syfte. Passlagen har på senare år ändrats för att möjliggöra direktleverans och e-tjänster (t.ex. FvUB 27/2014 rd). Nu föreslås liknande ändringar i lagen om identitetskort. Utskottet ser det som lämpligt att förfarandena för identitetskort och pass är så lika som möjligt, också i fråga om e-tjänster och direktleverans.

Identitetskort utfärdas fortfarande i förhållandevis liten utsträckning jämfört med pass. De senaste åren har det enligt propositionen utfärdats ungefär 135 000 identitetskort och ungefär 700 000 pass per år. Regeringen räknar med att 3,64 miljoner människor kommer att omfattas av det förenklade identitetskortsförfarandet. Enligt utskottets uppfattning kan de föreslagna ändringarna komma att leda till ett ökat antal utfärdade identitetskort. Men då måste e-tjänsterna fungera säkert och vara lätta att använda. Erfarenheterna av e-tjänster har varit goda inom passförfarandet.

Tack vare den nya lagen förenklas tillståndsförvaltningen inom polisen och kundservicen blir bättre, då sökanden inte längre behöver besöka myndigheten personligen för att lämna ansökan eller hämta ett färdigt identitetskort. Polisen kommer tydligare än förr att kunna fokusera på sin kärnuppgift, vilket i fråga om identitetskortsförfarandet innebär att bereda beslut, utfärda handlingar och identifiera sökande på ett tillförlitligt sätt. Utskottet anser att de föreslagna ändringarna är en konsekvent fortsättning på förenklingarna av förfarandena i linje med passförfarandet. Identitetskortsförfarandet blir mer flexibelt samtidigt som den anknytande regleringen blir smidigare.

Sammantaget anser förvaltningsutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande kommentarer och ändringsförslag.

E-tjänster och direktleverans

I den gällande lagen om identitetskort ingår inga bestämmelser om elektronisk kommunikation. Ansökan ska i nuläget lämnas in personligen på polisinrättningen. Inom identitetskortsförfarandet ska elektronisk kommunikation nu införas på samma sätt som inom passförfarandet. Om sökanden inom sex år före ansökan om identitetskort har beviljats pass eller identitetskort och då besökte myndigheten personligen, ska personen enligt propositionen kunna beviljas identitetskort i ett förenklat förfarande utan personligt besök. Ett annat villkor är att sökanden har varit mer än 12 år gammal när det föregående identitetskortet eller passet beviljades. Dessutom krävs det att sökanden under de sex år som föregår ansökan har lämnat ett namnteckningsprov för identitetskort eller pass och att sökandens efternamn eller förnamn inte har ändrats efter detta.

E-tjänster infördes i passärenden i december 2014. Enligt utredning har närapå 160 000 sökande förnyat sitt pass utan att personligen besöka polisinrättningen. Ungefär 60 procent av sökandena använde sig av e-tjänsterna i passärenden i april 2016. Ungefär 25 procent av alla passansökningar omfattades av förenklat förfarande.

Jämfört med passförfarandet är det förenklade identitetskortsförfarandet något mer omfattande, eftersom det inte finns fingeravtryck på identitetskort. Det är möjligt att ansöka om identitetskort på grundval av pass, eftersom motsvarande åtgärder för att identifiera sökanden vidtas i samband med passansökan, och samma informationssystem används för att utfärda vartdera dokumentet.

Stark elektronisk autentisering är ett villkor för att förenklat förfarande ska kunna tillämpas. Starka elektroniska identifieringsverktyg som används för närvarande är bankernas nätbankskoder, Befolkningsregistercentralens medborgarcertifikat och teleoperatörernas mobilcertifikat. Alla de här identifieringsverktygen är allmänt accepterade i olika myndighetstjänster. Trots att de här utökade möjligheterna till e-tjänster är välmotiverade ser utskottet det som angeläget att också se

till att kunderna tillförsäkras tillräckliga möjligheter till personliga besök på myndigheten. Alla som ansöker om identitetskort har inte möjlighet eller kunskaper att använda e-tjänster. Därför är det viktigt att ansökan fortfarande kan inledas genom personligt besök.

Enligt propositionen ska ett färdigt identitetskort kunna skickas som direktleverans från korttillverkaren till sökanden som rekommenderat brev eller motsvarande försändelse. Kortet ska hämtas på en privat serviceproducents verksamhetsställe. Direktleverans har använts i passförfarandet sedan april 2013. Erfarenheterna har enligt utredning varit positiva. Cirka 81 procent av alla pass som utfärdats av polisen har levererats genom direktleverans sedan ändringen trädde i kraft, står det i propositionsmotiven. Ändringen av leveranssättet har gjort det lättare att hämta ut pass, och kundbesöken på polisens serviceställen har minskat betydligt. Utskottet anser att det här är en positiv utveckling men påpekar att den samlade nyttan med det förenklade förfarandet kan bedömas först sedan när handlingsmodellen har tillämpats en längre tid.

För att direktleverans av identitetskort ska kunna införas föreslår regeringen att det i lagen om identitetskort tas in liknande bestämmelser som i passlagen om att en uppgift som anses som en offentlig förvaltningsuppgift och som går ut på att kontrollera identitetskortets kvalitet och att kortets innehåll är korrekt samt att leverera kortet kan anförtros en privat serviceproducent. Utskottet ser det som nödvändigt att lagen föreskriver om leveranssättet, för att man ska kunna säkerställa att kortförsändelsens olika skeden kan följas, att försändelsen kommer fram och framför allt att den överlämnas till rätt person.

Utgångspunkten i förslaget är att identitetskorten i Finland ska levereras av en serviceproducent som är godkänd av Polisstyrelsen. Serviceproducenten ska utses i ett förfarande för offentlig upphandling för hela den tid som korttillverkningsavtalet gäller. I 22–24 § fastställs de krav som ställs på den serviceproducent som levererar identitetskortsförsändelserna eller på dess underleverantör. Bestämmelserna motsvarar bestämmelserna i passlagen. Det är angeläget att Polisstyrelsen ser till att det satsas på utbildning och anvisningar samt säkerhetsarrangemang för både myndigheternas och den privata serviceproducentens del, anser utskottet.

Grundlagsutskottet konstaterade i sitt utlåtande (GrUU 6/2013 rd) om propositionen med förslag till ändring av passlagen (RP 188/2012 rd) att utfärdande av pass, kontroll av passets kvalitet och av att dess innehåll är korrekt samt leverans och överlåtelse av passet bildar en sådan uppgiftshelhet som enligt grundlagsutskottet kan anses vara offentliga förvaltningsuppgifter i enlighet med 124 § i grundlagen. Beslut om utfärdande av pass inbegriper dock enligt utlåtandet helt klart betydande utövning av offentlig makt och kan således bara anförtros en myndighet. Den nu aktuella propositionen innehåller förslag om att införa liknande direktleverans när det gäller identitetskort. Eftersom identitetskort i fråga om användningsändamål är en handling som motsvarar pass, ska motsvarande bestämmelser införas i lagen om identitetskort.

I passlagen togs det i samband med riksdagsbehandlingen in ett krav på att individualiseringen och den kontroll av kvaliteten och innehållet som föregår leveransen ska ske i Finland. Grundlagsutskottet ansåg att kravet var motiverat dels med tanke på uppgifternas art, dels därför att det innebär att de skyldigheter som följer av de allmänna förvaltningslagarna och bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar blir tillämpliga på den privata serviceproducenten när denna sköter offentliga förvaltningsuppgifter (GrUU 6/2013 rd). Enligt 22 § 4 mom. i den föreslagna lagen

om identitetskort ska serviceproducenten i Finland utföra individualiseringen av identitetskortet samt kontrollen av kortets kvalitet och av att kortets innehåll är korrekt innan kortet levereras. I sitt betänkande (FvUB 4/2013 rd) om den ovannämnda propositionen med förslag till ändring av passlagen ansåg förvaltningsutskottet att förutsättningarna för att åberopa allmän ordning och säkerhet enligt EU-rätten blir uppfyllda och att det var skäl att i lagen ta in förbud mot att individualiseringsuppgifter flyttas ut utanför Finlands gränser. Förfarandet för tillverkning av identitetskort är identiskt med förfarandet för tillverkning av pass, med undantag för hanteringen av fingeravtryck. Därför ser utskottet det som motiverat att lagen om identitetskort kompletteras med en motsvarande bestämmelse enligt förslaget.

Identifiering av sökanden och identitetskort för utlänningar

Det är viktigt att den nya lagen innehåller mer detaljerade bestämmelser än tidigare om identifiering av sökanden och verifiering av sökandens identitet. Utskottet understryker att identitetskortet är en identitetshandling som inte kan utfärdas om inte identiteten kan fastställas med tillräcklig säkerhet.

För att identitetskort ska utfärdas krävs det enligt 11 § i den föreslagna lagen om identitetskort att sökanden har identifierats och att hans eller hennes identitet har verifierats på ett tillförlitligt sätt. Vid ansökan om identitetskort ska sökanden visa upp en giltig handling som styrker identiteten, alltså identitetskort eller pass. Om sökanden inte kan visa upp en sådan handling, ska den myndighet som utfärdar identitetskortet utföra identifieringen av sökanden och verifieringen av sökandens identitet. Enligt propositionsmotiven ska identifieringen då kunna ske exempelvis utifrån någon annan dokumentation som sökanden har, eller med sökandens samtycke genom att utnyttja de register som myndigheten förfogar över. Bestämmelserna om identifiering gäller både finska medborgare och utlänningar. Regleringen motsvarar bestämmelserna i 6 § 4 mom. i passlagen. Utskottet anser att de föreslagna bestämmelserna även till denna del är väl underbyggda och fyller sitt syfte.

I 11 § 3 mom. i den nya lagen om identitetskort föreskrivs det att om en person som ansöker om identitetskort för utlänningar inte kan visa upp en giltig handling som styrker identiteten, ska personen visa upp ett giltigt uppehållstillståndskort eller uppehållskort. Dessutom bör personuppgifterna i befolkningsdatasystemet och utlänningsregistret överensstämma med de personuppgifter som sökanden uppger.

Den myndighet som tar emot ansökan ska kunna identifiera sökanden och bekräfta hans eller hennes identitet genom att göra en jämförelse av fingeravtrycken med fingeravtrycken i sökandens uppehållstillståndskort. Fingeravtrycksuppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast när jämförelsen görs och ska därefter förstöras omedelbart.

Den gällande lagen om identitetskort föreskriver inte om jämförelse av fingeravtryck. Syftet är att man ska kunna försäkra sig om att den person som ansöker om ett identitetskort för utlänningar är samma person som beviljats uppehållstillstånd. Uppehållstillståndskortet är inte en identifieringshandling när utlänningen ansöker om identitetskort. De biometriska kännetecken som ingår i uppehållstillståndskortet ska användas som hjälp vid den identifiering som myndigheten utför. Genom fingeravtrycksjämförelse går det inte att klarlägga en persons verkliga identitet, men jämfö-

relsen kan användas för att bekräfta att den person som beviljats uppehållstillstånd är samma person som ansöker om identitetskortet.

I EU:s förordning om uppehållstillstånd (rådets förordning (EG) nr 1030/2002) föreskrivs det om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland. Vid tillämpningen av förordningen får de biometriska kännetecknen i uppehållstillstånd enligt artikel 4 endast användas för att kontrollera handlingens autenticitet och innehavarens identitet på så sätt att de jämförs med direkt tillgängliga jämförbara kännetecken, när uppvisande av uppehållstillstånd krävs enligt nationell lagstiftning. Enligt utskottets uppfattning gör förordningen det möjligt att använda fingeravtrycken i uppehållstillståndskortet på det sätt som föreslås i propositionen för att identifiera personer som ansöker om identitetskort. Bestämmelsen motsvarar bestämmelsen i passlagens 5 b § där det föreskrivs om jämförelse av de fingeravtryck som tas av passinnehavaren med de fingeravtryck som har lagrats i passets tekniska del. Utskottet hänvisar på denna punkt till sitt betänkande FvUB 9/2009 rd. Utskottet anser bestämmelserna vara relevanta.

Regeringen föreslår att bestämmelserna om identitetskort för utlänningar preciseras. Ett villkor för att få identitetskort är att sökanden har ett giltigt uppehållstillstånd eller uppehållskort eller att sökandens uppehållsrätt är registrerad. Det har ingen betydelse vilken typ av uppehållstillstånd det är fråga om. Sökanden ska ha hemkommun i Finland, och dessutom krävs det att uppgifterna om personen är registrerade i befolkningsdatasystemet.

Enligt propositionsmotiven håller det i Finland på att bildas en grupp av utlänningar som beviljats uppehållstillstånd men för vilka det blivit svårare eller rentav omöjligt att uträtta ärenden på bank och hos myndigheter, eftersom resedokument med anteckning om obekräftad identitet inte längre godkänns som identifieringshandlingar. Enligt gällande lagstiftning har utlänningar inte kunnat beviljas identitetskort om resedokumentet är försett med en sådan anteckning. Utan identitetskort för utlänningar är det inte alltid möjligt för en utlänning att öppna ett bankkonto eller få exempelvis nätbankskoder för elektronisk användning av bankkontot och för annan elektronisk identifiering. Om någon nekas ett bankkonto, motiveras det närmast med lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism (503/2008), som förutsätter att identiteten kan styrkas på basis av dokument eller uppgifter som härrör från en tillförlitlig och oberoende källa för att ett kundförhållande ska kunna etableras.

Syftet med de föreslagna ändringarna är också att bidra till integrationen av utlänningar. Identitetskort kan användas för att styrka identiteten i olika situationer. Målet är också att skapa en fastare förbindelse mellan giltighetstiden för identitetskort och uppehållstillstånd eller någon annan uppehållsrätt. Utskottet välkomnar de föreslagna ändringarna som kommer att underlätta för många utlänningar som vistas i landet. Utlänningar kommer i fortsättningen att kontakta myndigheter och privata aktörer under en enda identitet, som ska vara den som uppehållstillståndet grundar sig på. Enligt utredning kommer ändringarna inte att leda till sänkt tillförlitlighet i identitetskortsförfarandet, och de bedöms inte bli någon särskild risk med avseende på möjligheterna att förhindra penningtvätt eller brottsbekämpningen i övrigt. En liknande reform har nyligen genomförts i Sverige, och där har man enligt uppgift inte upptäckt några faktorer som riskerar tillförlitligheten i systemet. Det kommer fortfarande att vara polisen som utfärdar identitetskorten, och de sökandes identitet har utretts på flera olika sätt innan uppehållstillstånd och identitetskort för utlänning utfärdas.

Beskickningarnas behörighet

Enligt den gällande lagen kan endast polisinrättningar ta emot ansökningar om identitetskort. Enligt propositionen ska finska medborgare som vistas utomlands kunna ansöka om identitetskort hos en finsk ambassad eller ett konsulat som leds av en utsänd tjänsteman eller någon annan finsk beskickning som utfärdar pass och där det finns en anställd finsk medborgare som utrikesministeriet har bemyndigat att utfärda identitetskort. Finska beskickningar utomlands kommer alltså att ha behörighet att utfärda pass såväl som identitetskort för finska medborgare som vistas utomlands.

Identitetskort kan enligt utskottets uppfattning vara ett välbehövligt dokument också för finska medborgare som vistas utomlands, i synnerhet på grund av det medborgarcertifikat som ingår i kortet. När beskickningarna får utvidgad behörighet så att de också får utfärda identitetskort kommer det att bli lättare för utlandsfinländare att få identitetskort med medborgarcertifikat som kan användas vid elektronisk kommunikation.

Enligt utredning kommer det inte att vara möjligt att använda sig av elektronisk kommunikation vid de finska beskickningarna i utlandet ännu när de andra föreslagna ändringarna träder i kraft. Ansökan ska fortfarande lämnas in personligen på beskickningen. Beskickningarna föreslås inte heller få behörighet att utfärda identitetskort för utlänningar, temporära identitetskort eller identitetskort för minderåriga som utfärdas utan vårdnadshavarnas samtycke. Identitetskort för utlänningar är inte giltiga som resedokument, så de behövs nästan inte alls utomlands. Inte heller identitetskort för minderåriga eller temporära identitetskort är resedokument. Därför är det befogat att beskickningarna inte ska ha behörighet att utfärda de här typerna av identitetskort. Utökningen av beskickningarnas behörighet stämmer i hög grad överens med det förfarande som tillämpas vid ansökan om pass. Utskottet tillstyrker den föreslagna ändringen.

Förvägrande av identitetskort och identitetskort utan rätt att resa

Det är motiverat att ta in explicita bestämmelser om förvägrande av identitetskort i lagen. Identitetskort kan användas som resedokument i Europa. Lagen bör också väga in de situationer där resedokument inte kan utfärdas därför att sökandens rätt att resa måste begränsas. Men identitetskortet kan vara innehavarens enda identitetshandling. Därför anser utskottet att det är motiverat att 17 § i lagen om identitetskort föreskriver att identitetskort i vissa fall kan utfärdas utan rätt att resa.

Utskottet påpekar att ändringarna också har betydelse för brottsbekämpningen. De gör det möjligt att effektivare begränsa resande i Europa och bidrar till att exempelvis förundersökningar, rättegångar och verkställighet av straff säkerställs.

Medborgarcertifikat som ingår i identitetskort

I ett identitetskort ingår ett sådant av Befolkningsregistercentralen utfärdat medborgarcertifikat som avses i 61 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009). För närvarande behandlar riksdagen en proposition (RP 74/2016 rd) med förslag till lag om ändring av lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009,

autentiseringslagen), där syftet är att som nationell lösning kräva att alla som tillhandahåller verktyg för stark elektronisk autentisering iakttar åtminstone kraven på tillitsnivån väsentlig som fastställts av EU. I Finland ska begreppet stark elektronisk autentisering i fortsättningen omfatta två olika tillitsnivåer enligt eIDAS-förordningen, väsentlig och hög. Som regel ska den som tillhandahåller tjänsten i fråga besluta vilken identifieringsnivå användningen av tjänsten kräver, om inget annat har bestämts. På grund av det föreslagna identitetskortsförfarandet är det inte nödvändigt att göra några ändringar i autentiseringslagen, eftersom exempelvis bestämmelserna i artikel 24.1 i eIDAS-förordningen ersätter kravet som gäller elektroniska signaturer baserade på kvalificerade certifikat i 35 § 1 mom. i autentiseringslagen.

Enligt motiveringen till den föreliggande propositionen (RP 41/2016 rd) har man i samband med beredningen av en nationell lösning för elektronisk identifiering också diskuterat den betydelse som identitetskortet och dess medborgarcertifikat har vid elektronisk identifiering. För närvarande är medborgarcertifikatet det enda verktyget för stark elektronisk autentisering som utfärdas av myndigheter, och Befolkningsregistercentralen är i sin tur den enda instans som utfärdar kvalificerade certifikat. Trots att medborgarcertifikat än så länge används i mycket liten utsträckning och det medför kostnader att lägga till ett certifikat, är det enligt utredning åtminstone tills vidare bra att ha kvar medborgarcertifikatet på identitetskortet till exempel på grund av att certifikatet inte är kopplat till kundrelationen till en bank eller teleoperatör. Dessutom finns det planer på att till certifikatet foga möjligheten till kontaktlös avläsning som en ny funktion. Medborgarcertifikat kan i fortsättningen utnyttjas också vid gränsöverskridande elektronisk kommunikation. Gränsöverskridande användning kräver dock att användningen notifieras hos Europeiska kommissionen som ett så kallat system för identifiering över gränserna.

DETALJMOTIVERING

1. Lag om identitetskort

11 §. Identifiering av sökanden och verifiering av sökandens identitet. Samtidigt som riksdagen behandlar den föreliggande propositionen har den också under behandling en proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer samt av vissa andra lagar som har samband med den (RP 74/2016 rd), påpekar utskottet. I den sistnämnda propositionen föreslås det att rubriken på lag 617/2009 ändras. I 11 § 4 mom. i lagen om identitetskort föreslås en hänvisning till den lagen. Utskottet föreslår att i paragrafen beaktas de ändringar som föreslås i proposition RP 74/2016 rd i enlighet med kommunikationsutskottets betänkande (KoUB 18/2016 rd).

38 §. Ikraftträdande. Enligt propositionen avses lagen om identitetskort huvudsakligen träda i kraft på hösten 2016. Men enligt utredning kommer det inte under 2016 att vara möjligt att genomföra de stora ändringar i datasystemen som lagändringarna kräver till exempel för jämförelse av fingeravtryck och för identitetskort utan rätt att resa. Syftet är således att lagen ska träda i kraft vid ingången av 2017. Förslaget om att 9 § 2 mom. och 18 § 2 mom. om utvidgad behörighet för beskickningar ska bli tillämpliga vid en senare tidpunkt efter att lagen trätt i kraft blir därför onödigt. Däremot ska 10 § i lagen om identitetskort, där det föreskrivs om förenklat ansökningsför-

farande, tillämpas först från och med april 2017 så som regeringen föreslår i propositionen. Utskottet föreslår följaktligen att ikraftträdandebestämmelsen i paragrafens 1 mom. preciseras.

3. Lag om ändring av lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster

61 §. Tjänster som tillhandahålls vid certifierad elektronisk kommunikation. Utskottet påpekar att 3 mom. också föreslås bli ändrat i en annan proposition (RP 74/2016 rd) som är under behandling i riksdagen. Behandlingen bör således samordnas. Utskottet föreslår att den ändring som föreslås i proposition RP 74/2016 rd beaktas i enlighet med kommunikationsutskottets betänkande (KoUB 18/2016 rd).

66 §. Ansökan om och utfärdande av medborgarcertifikat. Utskottet hänvisar till det som sägs ovan i detaljmotiveringen till 61 § och föreslår att den ändring som föreslås i proposition RP 74/2016 rd beaktas i enlighet med kommunikationsutskottets betänkande (KoUB 18/2016 rd).

Ingressen. I den proposition som nämns ovan i detaljmotiven till 61 och 66 § föreslås det att också 68 § ändras. Ingressen i lagförslag 3 bör därför justeras.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 och 4—6 i proposition RP 41/2016 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 3 i proposition RP 41/2016 rd med ändringar. ***(Utskottets ändringsförslag)***

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om identitetskort

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Identitetskort

Denna lag innehåller bestämmelser om identitetskort som utfärdas för finska medborgare och utlänningar som vistas i Finland för styrkande av identiteten.

Det som i denna lag föreskrivs om identitetskort gäller också identitetskort som utfärdas för utlänningar som vistas i Finland (*identitetskort för utlänningar*), sådana identitetskort som utan vårdnadshavarnas samtycke utfärdas för en minderårig (*identitetskort för minderårig*) samt temporära identitetskort, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

2 §

Identitetskort som resedokument

Ett identitetskort som utfärdats för en finsk medborgare kan i enlighet med bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 § 1 mom. i passlagen (671/2006) användas som resedokument i stället för pass.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller inte ett identitetskort för minderårig, ett temporärt identitetskort som avses i 15 § och eller ett identitetskort som avses i 17 § 3 mom.

3 §

Medborgarcertifikat

I ett identitetskort ingår ett sådant av Befolkningsregistercentralen utfärdat medborgarcertifikat som avses i 61 § 3 mom. i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009).

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller inte ett identitetskort för minderårig eller ett temporärt identitetskort som avses i 15 §.

4 §

Identitetskortets innehåll

På ett identitetskort antecknas kortinnehavarens efternamn, förnamn, kön och personbeteckning samt dag för utfärdande av identitetskortet och sista giltighetsdag, den myndighet som utfärdat identitetskortet, kortets nummer och i fråga om finska medborgare uppgift om nationalitet. På identitetskortet finns dessutom kortinnehavarens fotografi och namnteckning.

Om identitetskortet är försett med medborgarcertifikat antecknas på kortet uppgift om den som utfärdat certifikatet.

På ett identitetskort för minderårig, ett identitetskort för utlänningar, ett temporärt identitetskort och ett identitetskort som avses i 17 § 3 mom. antecknas dessutom uppgift om att kortet inte kan användas som resedokument.

Närmare bestämmelser om hur den namnteckning som avses i 1 mom. antecknas på identitetskortet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Innehållet i den tekniska delen

Identitetskortet har en teknisk del i vilken det lagras uppgifter om medborgarcertifikat, de uppgifter för identifiering av kortinnehavaren som behövs vid elektronisk kommunikation samt nödvändiga tekniska uppgifter. I den tekniska delen kan också de uppgifter lagras som avses i 4 § 1 mom.

I identitetskortets tekniska del kan det på kortinnehavarens begäran lagras tekniska tillämpningar och uppgifter.

Ett identitetskort för minderårig och ett temporärt identitetskort har inte någon sådan teknisk del som avses i denna paragraf.

6 §

Identitetskort för anställda vid myndigheter

På begäran av en statlig eller kommunal myndighet kan det i den tekniska delen på ett identitetskort som utfärdas för en anställd vid myndigheten lagras information som behövs för skötseln av den anställdes uppgifter.

7 §

Skydd av uppgifterna i den tekniska delen

Tillämpningar och uppgifter i identitetskortets tekniska del ska lagras på ett sådant sätt att endast de som är har rätt att använda tillämpningarna och uppgifterna kan använda dem.

8 §

Riktigheten av uppgifterna i ett identitetskort och kontroll av uppgifterna

Den myndighet som utfärdar identitetskortet svarar för att uppgifterna i identitetskortet stämmer överens med ansökan. Uppgifterna om sökanden i den tekniska delen ska stämma överens med motsvarande visuellt synliga uppgifter på identitetskortet.

Befolkningsregistercentralen svarar endast för de uppgifter i ett identitetskort som den har lagrat på kortet.

Kortinnehavaren har rätt att hos myndigheter som utfärdar identitetskort kontrollera personuppgifterna i identitetskortets tekniska del och vid behov begära att uppgifter rättas eller stryks.

2 kap.

Ansökan om och utfärdande av identitetskort

9 §

Ansökan om identitetskort

Ansökan om identitetskort ska göras hos polisen. Ansökan kan anhängiggöras på elektronisk väg. Sökanden ska personligen infinna sig hos myndigheten för komplettering av ansökan, om inte något annat följer av 10 §.

En finsk medborgare som vistas utomlands kan ansöka om identitetskort hos en finsk ambassad, hos ett konsulat som leds av en utsänd tjänsteman eller hos någon annan finsk beskickning som utfärdar pass med en anställd finsk medborgare som utrikesministeriet har bemyndigat att utfärda identitetskort (*finsk beskickning*). Sökanden ska vara personligen närvarande när han eller hon ansöker om identitetskort hos en finsk beskickning, och ansökan kan inte anhängiggöras på elektronisk väg. En ansökan som gäller ett identitetskort för minderårig eller ett temporärt identitetskort kan inte göras hos en finsk beskickning.

10 §

Personlig närvaro vid ansökan om identitetskort på elektronisk väg

Den som ansöker om identitetskort på elektronisk väg behöver inte personligen infinna sig hos myndigheten om

1) ett sådant identitetskort eller pass som utfärdas för finska medborgare har utfärdats för sökanden under de sex år som föregår ansökan om identitetskort och sökanden vid den ansökan personligen har besökt myndigheten,

2) sökanden har varit äldre än 12 år när den handling som avses i 1 punkten har utfärdats, och

3) sökanden under de sex år som föregår ansökan om identitetskort har lämnat ett namnteckningsprov för identitetskort eller pass, och sökandens efternamn eller förnamn inte har ändrats efter detta.

Den som ansöker om identitetskort för utlänningar på elektronisk väg behöver inte personligen infinna sig hos myndigheten om

1) ett identitetskort för utlänningar har utfärdats för sökanden under de sex år som föregår ansökan om identitetskort och sökanden vid den ansökan personligen har besökt myndigheten,

2) sökanden har varit äldre än 12 år när den handling som avses i 1 punkten har utfärdats, och

3) sökanden under de sex år som föregår ansökan om identitetskort har lämnat ett namnteckningsprov för identitetskort för utlänningar, och sökandens efternamn eller förnamn inte har ändrats efter detta.

Sökanden ska dock personligen infinna sig hos myndigheten om det behövs för att identifiera sökanden, för att lämna ett nytt namnteckningsprov eller av någon annan särskild orsak.

Det som föreskrivs ovan i denna paragraf tillämpas inte vid ansökan om identitetskort hos en finsk beskickning eller vid ansökan om ett identitetskort för minderårig eller ett temporärt identitetskort.

11 §

Identifiering av sökanden och verifiering av sökandens identitet

För att identitetskort ska utfärdas krävs det att sökanden har identifierats och att hans eller hennes identitet har verifierats på ett tillförlitligt sätt.

Vid ansökan om identitetskort ska sökanden visa upp en giltig handling som styrker identiteten. Om sökanden inte kan visa upp en sådan handling ska den myndighet som utfärdar identitetskortet utföra identifieringen av sökanden och verifieringen av sökandens identitet.

Om en person som ansöker om identitetskort för utlänningar inte kan visa upp en giltig handling som styrker identiteten, ska personen visa upp ett giltigt uppehållstillståndskort eller uppehållskort. Den myndighet som tar emot ansökan får då för att verifiera sökandens identitet ta sökandens fingeravtryck och jämföra dem med de fingeravtryck som lagrats i uppehållstillståndskortets eller uppehållskortets tekniska del. Fingeravtrycksuppgifter som tagits för jämförelsen får användas endast när jämförelsen görs och ska därefter förstöras omedelbart.

Elektronisk kommunikation förutsätter ett sådant identifieringsverktyg som avses i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009).

Närmare bestämmelser om handlingar som styrker identiteten som kan godtas vid ansökan om identitetskort samt om förfarandet vid identifiering av sökanden och verifiering av identiteten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Bilagor till ansökan om identitetskort

Till ansökan ska fogas sökandens ansiktsbild, på vilken sökanden utan svårighet kan kännas igen.

Till en minderårig sökandes ansökan om identitetskort ska vårdnadshavarnas samtycke fogas. Om den minderårige har omhändertagits av en socialnämnd i Finland, ska samtycke från det organ som avses i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen (710/1982) fogas till ansökan. Om det för en minderårig utländsk sökande har förordnats en företrädare enligt 39 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) ska företrädarens samtycke fogas till ansökan. Vid ansökan om identitetskort för minderårig behöver inget samtycke enligt detta moment fogas till ansökan.

En värnpliktig ska vid ansökan om identitetskort lägga fram utredning om att det inte föreligger något sådant hinder för utfärdande av identitetskort som avses i 17 § 1 mom. 3 punkten eller 19 § 4 mom. Det intyg genom vilket en värnpliktig kan visa att det inte föreligger något hinder för utfärdande av identitetskort kan vara ett militärpass, ett uppbådsintyg för den som är befriad från tjänstgöring under fredstid eller annat motsvarande beslut, ett uppbådsintyg för den som är helt befriad från värnplikt, ett hinderlöshetsintyg som utfärdats av en militärmyndighet, eller ett civiltjänstgöringsintyg.

Den som ansöker om ett temporärt identitetskort ska lägga fram tillförlitlig utredning om den orsak som kräver att ett temporärt identitetskort utfärdas och om för hur lång tid han eller hon behöver identitetskortet.

Närmare bestämmelser om de bilagor som ska fogas till ansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om tekniska krav och andra krav på ansiktsbilden får utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

13 §

Kontroll av personuppgifter och krav på motsvarighet

Innan ett identitetskort utfärdas ska den myndighet som behandlar ansökan om identitetskort kontrollera sökandens personuppgifter i befolkningsdatasystemet. Vid ansökan om identitetskort för utlänningar ska personuppgifterna dessutom kontrolleras i det utlänningsregister som avses i lagen om utlänningsregistret (1270/1997).

De personuppgifter som uppges i ansökan ska motsvara uppgifterna i befolkningsdatasystemet och dessutom i fråga om ansökan om identitetskort för utlänningar uppgifterna i utlänningsregistret.

Sökandens personuppgifter antecknas i identitetskortet i enlighet med uppgifterna i befolkningsdatasystemet.

14 §

Utfärdande av ett identitetskort för utlänningar

Utöver det som föreskrivs annanstans i denna lag krävs det för att ett identitetskort för utlänningar ska utfärdas

1) att sökanden har ett giltigt uppehållstillstånd eller uppehållskort eller att sökandens uppehållsrätt är registrerad,

2) att sökanden har hemkommun i Finland i enlighet med lagen om hemkommun (201/1994), och

3) att uppgifter om sökanden har registrerats i befolkningsdatasystemet.

15 §

Utfärdande av ett temporärt identitetskort

Ett identitetskort kan av särskilda skäl utfärdas temporärt, om de villkor för utfärdande av identitetskort som anges i denna lag uppfylls, men utfärdande av ett identitetskort som tillverkats centraliserat inte är möjligt ens enligt en snabbare tidtabell.

16 §

Utfärdande av identitetskort i fråga om minderåriga

För en minderårig sökande kan ett identitetskort utfärdas, om vårdnadshavarna ger sitt samtycke till det.

Om någon av vårdnadshavarna inte på grund av resa, sjukdom eller annat motsvarande skäl kan ge sitt samtycke och om dröjsmål med avgörandet skulle medföra oskälig olägenhet, kan det utfärdas ett identitetskort utan detta samtycke.

För en minderårig sökande kan ett identitetskort för minderårig utfärdas utan vårdnadshavarnas samtycke.

17 §

Förvägrande av identitetskort och identitetskort utan rätt att resa

Identitetskort kan förvägras en finsk medborgare

1) som på sannolika skäl misstänks för brott på vilket kan följa fängelse i minst ett år och i fråga om vilket förundersökningen eller åtalsprövningen inte har slutförts eller vilket personen i fråga står åtalad eller är efterlyst för,

2) som har blivit dömd till ovillkorligt fängelsestraff och inte har avtjänat straffet,

3) som är värnpliktig och har fyllt 28 år, till utgången av det år då han fyller 30 år, om han inte visar att skyldigheten att försvara landet inte utgör hinder för utfärdande av identitetskort.

Ett identitetskort som godkänns som resedokument utfärdas inte för den som har meddelats utreseförbud enligt 4 kap. 8 eller 9 § i konkurslagen (120/2004). Bestämmelser om utfärdande av ett identitetskort som godkänns som resedokument för den som meddelats reseförbud finns i 5 kap. 3 § i tvångsmedelslagen (806/2011).

För en sökande kan i en situation som avses i 1 och 2 mom. utfärdas ett identitetskort som inte kan användas som resedokument men som kan användas vid elektronisk kommunikation.

När det prövas om ett identitetskort som kan godkännas som resedokument ska utfärdas för en person som avses i 1 mom. ska det beaktas

1) vilken betydelse resor har med hänsyn till personens familjeförhållanden, hälsotillstånd, försörjning och yrke samt andra omständigheter, och

2) huruvida det finns grundad anledning att anta att personen reser utomlands för att undgå förundersökning, straff eller verkställigheten av straff.

Uppgift om utfärdande av ett sådant identitetskort som avses i 3 mom. antecknas i det informationssystem för förvaltningsärenden som avses i 3 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003).

18 §

Behörighet att utfärda identitetskort

Identitetskort utfärdas av en polisinrättning.

Identitetskort för en finsk medborgare som vistas utomlands utfärdas av en finsk beskickning.

Ett temporärt identitetskort och ett identitetskort för minderårig utfärdas av en polisinrättning.

19 §

Identitetskortets giltighetstid

Identitetskort utfärdas för en tid av fem år om inte något annat föreskrivs i 2–4 mom.

Ett identitetskort för utlänningar utfärdas för en tid av fem år, dock högst för den tid som sökandens uppehållstillstånd eller uppehållskort gäller.

För personer som avses i 17 § 1 mom. kan identitetskort utfärdas för en kortare tid än fem år.

För en värnpliktig kan identitetskort utfärdas högst till utgången av det år då han fyller 28 år, om han inte visar att skyldigheten att försvara landet inte utgör hinder för utfärdande av identitetskort för längre tid eller om inte särskilt vägande skäl ger anledning till något annat.

Ett temporärt identitetskort utfärdas för den tid som det särskilda skäl för vilket det utfärdades kräver, dock högst för en tid av fyra månader.

20 §

Beslut i ett ärende som gäller identitetskort

Om ett identitetskort utfärdas i enlighet med ansökan, ges sökanden inte något separat förvaltningsbeslut eller någon besvärsanvisning.

3 kap.

Leverans och överlämnande av identitetskort

21 §

Leverans och överlämnande av identitetskort

Identitetskortet levereras till sökanden som rekommenderat brev eller någon motsvarande försändelse som kan spåras.

Om det av skäl som hänför sig till dokumentsäkerheten eller av andra särskilda skäl inte är möjligt eller ändamålsenligt att leverera identitetskortet på det sätt som avses i 1 mom., överlämnas identitetskortet av den myndighet som utfärdar identitetskortet. Den utfärdande myndigheten kan också anvisa att identitetskortet ska överlämnas av någon annan myndighet som avses i 9 § eller av en honorärkonsul som utrikesministeriet har bemyndigat att överlämna identitetskort.

När ett nytt identitetskort överlämnas till sökanden upphör ett tidigare identitetskort att gälla.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid leverans och överlämnande av identitetskort får utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 §

Uppdrag som avser kontroll av identitetskortets kvalitet och innehåll samt leverans av identitetskortet

Polisstyrelsen svarar för anordnandet av kontroll av identitetskortets kvalitet och av att kortets innehåll är korrekt samt för anordnandet av kortets leverans. Polisstyrelsen får ge en privat serviceproducent i uppdrag att kontrollera identitetskortets kvalitet och att kortets innehåll är korrekt samt att leverera kortet.

Polisstyrelsen ska med serviceproducenten avtala om uppdragets innehåll, kraven på identitetskortets kvalitet, säkerhetsarrangemangen och andra omständigheter som är av betydelse för att uppdraget ska kunna skötas på behörigt sätt med beaktande av de bestämmelser om informationssäkerhet som myndigheterna är skyldiga att iaktta.

Serviceproducenten får anordna leveransen av identitetskortet till sökanden på det sätt som avses i 21 § genom förmedling av någon underleverantör som godkänts av Polisstyrelsen. Serviceproducenten ansvarar för sådan service som den har låtit göra som underleverans.

Serviceproducenten ska i Finland utföra individualiseringen av identitetskortet samt kontrollen av kortets kvalitet och av att kortets innehåll är korrekt innan kortet levereras.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid tillhandahållandet av service och om kraven på servicen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 §

Krav på serviceproducenten och underleverantören

Serviceproducenten ska vara tillförlitlig och sakkunnig. Serviceproducenten ska ha sådana datakommunikationsförbindelser och sådan nivå på datasystemet samt sådan övrig teknisk, ekonomisk och operativ beredskap som krävs för att uppdraget ska kunna skötas på behörigt sätt. Serviceproducenten ska på behörigt sätt sörja för dokumentsäkerheten, lokalsäkerheten och dataskyddet.

Serviceproducenten ska för leveransen av identitetskort i Finland ha tillräckligt många verksamhetsställen med tillräcklig geografisk täckning.

Om leveransen av identitetskort anordnas som underleverans ska också underleverantören uppfylla de krav som anges i 1 och 2 mom.

24 §

Tillsyn över serviceproducenten samt anställdas tjänsteansvar

Polisstyrelsen utövar tillsyn över verksamheten hos serviceproducenten och underleverantören. Polisstyrelsen ska genom avtalet med serviceproducenten säkerställa att tillsynsförfarandena och kontrollen av verksamheten sköts effektivt.

Serviceproducenten ska utan dröjsmål underrätta Polisstyrelsen om sådana förändringar i sin egen verksamhet eller i verksamheten hos underleverantören som i väsentligt avseende påverkar möjligheterna att sköta uppdraget på behörigt sätt.

På serviceproducentens och underleverantörens anställda i Finland tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter uppgifter som avses i 22 §.

4 kap.

Indragning och tillvaratagande av identitetskort

25 §

Förutsättningar för indragning av identitetskort

Ett identitetskort ska dras in om
1) kortinnehavaren förlorar sitt finska medborgarskap eller befrias från detta,
2) kortinnehavaren begär det,
3) kortet förkommer innan det överlämnas till sökanden eller kortinnehavaren anmäler att kortet har förkommit eller stulits,
4) vårdnadshavarnas samtycke har utgjort villkor för utfärdande av ett identitetskort för en minderårig sökande, och en vårdnadshavare återtar sitt samtycke, eller
5) en minderårig har omhändertagits och socialnämnden återtar sitt samtycke eller kräver att identitetskortet ska dras in.

Ett identitetskort kan dras in om
1) kortet innehåller ett uppenbart fel,
2) kortet har blivit fördärvat eller anteckningar på kortet eller uppgifter i kortets tekniska del har ändrats,
3) kortet används eller innehas av någon annan än kortinnehavaren, eller
4) det sedan kortet utfärdades har framkommit omständigheter som sannolikt enligt 17 § skulle leda till förvägrande av ett sådant identitetskort som godkänns som resedokument.

När det prövas om ett identitetskort ska dras in med stöd av 2 mom. 4 punkten ska de omständigheter som nämns i 17 § 4 mom. beaktas.

Om ett identitetskort har dragits in med stöd av 1 mom. 3 punkten innan det har överlämnats till sökanden eller med stöd av 2 mom. 1 eller 2 punkten av orsaker som inte beror på kortinnehavarens vårdslösa förfarande, har kortinnehavaren rätt att avgiftsfritt få ett nytt identitetskort för återstoden av det indragna kortets giltighetstid. Om identitetskortet har dragits in på grund av att det blivit fördärvat, har kortinnehavaren dock rätt att få ett nytt identitetskort avgiftsfritt endast om identitetskortet har fördärvats av orsaker som berott på en myndighet.

26 §

Förutsättningar för indragning av ett identitetskort för utlänningar och för att ett sådant identitetskort upphör att gälla

Ett identitetskort för utlänningar ska dras in om
1) kortinnehavarens uppehållstillstånd, registreringen av kortinnehavarens uppehållsrätt eller kortinnehavarens uppehållskort dras in eller kortinnehavaren utvisas ur landet,
2) kortinnehavaren inte längre har hemkommun i Finland,
3) kortinnehavaren begär det,
4) kortet förkommer innan det överlämnas till sökanden eller kortinnehavaren anmäler att kortet har förkommit eller stulits,

5) vårdnadshavarnas samtycke har utgjort villkor för utfärdande av ett identitetskort för en minderårig sökande, och en vårdnadshavare återtar sitt samtycke, eller

6) en minderårig har omhändertagits och socialnämnden återtar sitt samtycke eller kräver att identitetskortet ska dras in.

Ett identitetskort för utlänningar kan dras in om

1) kortet innehåller ett uppenbart fel,

2) kortet har blivit fördärvat eller anteckningar på kortet eller uppgifter i kortets tekniska del har ändrats,

3) kortet används eller innehas av någon annan än kortinnehavaren, eller

4) det sedan kortet utfärdades har framkommit omständigheter som vid prövning av om ett sådant identitetskort kan utfärdas sannolikt skulle ha lett till förvägrande av kort.

Om ett identitetskort har dragits in med stöd av 1 mom. 4 punkten innan det har överlämnats till sökanden eller med stöd av 2 mom. 1 eller 2 punkten av orsaker som inte beror på kortinnehavarens vårdslösa förfarande, har kortinnehavaren rätt att avgiftsfritt få ett nytt identitetskort för återstoden av det indragna kortets giltighetstid. Om identitetskortet har dragits in på grund av att det blivit fördärvat, har kortinnehavaren dock rätt att få ett nytt identitetskort avgiftsfritt endast om identitetskortet har fördärvats av orsaker som berott på en myndighet.

Ett identitetskort för utlänningar upphör att gälla om kortinnehavaren blir finsk medborgare. Kortinnehavaren ges då inte något separat förvaltningsbeslut eller någon besvärsanvisning.

27 §

Indragning av identitetskort som säkerhetsåtgärd

I syfte att förhindra missbruk kan en persons identitetskort dras in på initiativ av en myndighet, om man på sannolika skäl kan misstänka att personen har avlidit i samband med en naturkatastrof eller någon annan katastrof eller till följd av ett brott.

Om den misstanke som avses i 1 mom. visar sig vara felaktig och personen hittas levande, har han eller hon rätt att avgiftsfritt få ett nytt identitetskort för det indragna identitetskortets återstående giltighetstid.

28 §

Behörighet att dra in identitetskort

Ett identitetskort dras in av en polisinrättning eller av den myndighet som utfärdat identitetskortet. Om det har anmälts att ett identitetskort förkommit eller stulits utomlands, får identitetskortet också dras in av en finsk beskickning.

29 §

Förutsättningar för tillvaratagande av identitetskort

Ett indraget identitetskort ska tillvaratas av en myndighet. Om ett identitetskort har dragits in, ska kortinnehavaren eller den som har identitetskortet i sin besittning på en myndighets begäran överlämna identitetskortet till myndigheten.

Om kortinnehavaren eller någon annan använder eller försöker använda ett sådant identitetskort eller identitetskort för utlänningar som upphört att gälla i enlighet med 21 § 3 mom. eller 26 § 4 mom., kan myndigheten tillvarata identitetskortet för makulering.

Ett identitetskort kan tillfälligt tillvaratas av en myndighet innan beslutet om indragning har fattats, om kortet innehåller ett uppenbart fel, om kortet har blivit fördärvat så att det inte längre kan anses vara en tillförlitlig identifierings- eller resehandling, om anteckningarna i kortet har ändrats eller om kortet används av någon annan än den som det har utfärdats för.

Bestämmelser om att den som meddelats reseförbud ska överlämna ett sådant identitetskort som godkänns som resedokument till polisen utan beslut om indragning finns i 5 kap. 2 § i tvångsmedelslagen. Bestämmelser om att den som meddelats utreseförbud ska överlämna ett sådant identitetskort som godkänns som resedokument till polisen finns i 4 kap. 8 § i konkurslagen.

30 §

Tillvaratagande av identitetskort

I de fall som avses i 29 § 1 och 2 mom. tillvaratas identitetskortet av en utfärdande myndighet som avses i 9 § eller av en polis- eller gränskontrollmyndighet.

En myndighet som med stöd av 28 § har rätt att dra in identitetskort och en gränskontrollmyndighet får i de fall som avses i 29 § 3 mom. tillfälligt tillvarata ett identitetskort, om det är sannolikt att identitetskortet kan dras in med stöd av 25 eller 26 §.

Polismän, gränsbevakningsmän och andra tjänstemän som utför gränskontroll har för tillvaratagande av identitetskort rätt att utföra kroppsvisitation.

Ett identitetskort som har tillvaratagits av en myndighet ska utan dröjsmål sändas till den myndighet som utfärdat identitetskortet eller till polisinrättningen i kortinnehavarens hemort.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

31 §

Identitetskortsregister

För utförande av polisens och de finska beskickningarnas uppgifter enligt denna lag ska polisen föra ett register där det förs in sådana uppgifter om personers identitet som avses i 3 § 2 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet och sådana uppgifter om identitetskort och bilduppgifter som avses i 3 § 3 mom. 2 och 3 punkten i den lagen.

Bestämmelser om användningen av uppgifterna i registret finns i 15 och 16 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Bestämmelser om utlämnande och utplåning av uppgifter finns i 19 och 23 § i den lagen.

32 §

Förvaring av identitetskort

Kortinnehavaren ska förvara sitt identitetskort omsorgsfullt. Egna anteckningar får inte göras på identitetskortet.

33 §

Förstörande av identitetskort

Om ett identitetskort inte har avhämtats inom ett år från det att det utfärdades, kan det förstöras.

En polisinrättning och en finsk beskickning ska förstöra identitetskort vars giltighetstid löpt ut och som överlämnats till den, och identitetskort som dragits in med stöd av 25–27 §. Om ett identitetskort dras in på initiativ av någon annan än kortinnehavaren, ska identitetskortet förstöras först efter det att beslutet om indragning har vunnit laga kraft, dock senast när identitetskortets giltighetstid löpt ut.

34 §

Avgift för identitetskort

För identitetskort tas det ut en avgift som överensstämmer med grunderna i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Bestämmelser om utfärdande av identitetskort avgiftsfritt finns i 25–27 §.

35 §

Utformningen av identitetskort

Polisstyrelsen bestämmer om utformningen av identitetskort och övriga omständigheter som hänför sig till tillverkningen av identitetskort.

36 §

Tillhandahållande av konsulära tjänster i finska ambassader och konsulat

Bestämmelser om vilka de finska ambassader samt finska konsulat som leds av en utsänd tjänsteman är, som tillhandahåller konsulära tjänster enligt denna lag finns i 9 § i lagen om konsulära tjänster (498/1999) och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

37 §

Ändringssökande

Ett beslut som fattats med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Besvären ska behandlas skyndsamt.

Ett identitetskort kan tillvaratas även om ett beslut om indragning av identitetskortet har överklagats.

Beslut som gäller tillvaratagande av identitetskort får inte överklagas genom separata besvär.

38 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i ~~9 § 2 mom. och 18 § 2 mom. tillämpas dock först från och med den 1 januari 2017 och bestämmelserna i~~ 10 § tillämpas dock först från och med den 1 april 2017.

Genom denna lag upphävs lagen om identitetskort (829/1999).

På identitetskort som gäller vid ikraftträdandet av denna lag och på vilka det antecknats uppgifter om sjukförsäkring tillämpas 7 § 3 mom. och 8 § 3 mom. i den upphävda lagen.

På ansökningar som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas denna lag.

2.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) 3 § 3 mom. 2 punkten, sådan den lyder i lag 457/2009, som följer:

3 §

Informationssystemet för förvaltningsärenden

— —

I informationssystemet får även annan behövlig information som inhämtats för skötseln av de uppgifter som anges i 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen registreras enligt följande:

— —

2) för skötseln av polisens och finska beskickningars uppgifter enligt lagen om identitetskort (/) behövlig information om ansökan, beslut, tillstånd, polisens och finska beskickningars åtgärder, hinder, anmärkning och anmälan som avses i den lagen samt för skötseln av polisens, utrikesministeriets och finska beskickningars uppgifter enligt passlagen (671/2006) uppgifter om passansökningar och beslut i passärenden, uppgifter om pass och andra resehandlingar som har utfärdats av en finsk myndighet, uppgifter om pass som förkommit, blivit stulna eller tillvaratagits samt uppgifter om hinder för utfärdande av pass och anmärkningar som hänför sig till passärenden (*uppgifter om identitetskort och pass*),

— —

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

3.

Lag

om ändring av lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) 61 § 3 mom. och 66 §, sådana de lyder, 61 § 3 mom. i lag / och 66 § delvis ändrad i lag / , och

fogas till 68 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag /, ett nytt 3 mom. som följer:

61 §

Tjänster som tillhandahålls vid certifierad elektronisk kommunikation

— —

Med medborgarcertifikat avses ett certifikat som utfärdats av Befolkningsregistercentralen för en fysisk person och som ingår i ett i lagen om identitetskort (/) avsett identitetskort eller i en annan myndighetshandling eller ett tekniskt underlag och som används för verifiering av personen, för elektroniska signaturer och för kryptering av handlingar och meddelanden. Med medborgarcertifikat avses också ett av Befolkningsregistercentralen utfärdat certifikat som ingår i en annan myndighetshandling eller ett tekniskt underlag och som används i ovan nämnda syfte och som uppfyller kraven i EU:s förordning om elektronisk identifiering.

66 §

Ansökan om och utfärdande av medborgarcertifikat

Medborgarcertifikat kan utfärdas endast för finska medborgare samt för utlänningar som har i lagen om hemkommun avsedd hemkommun i Finland och vars uppgifter har registrerats i befolkningsdatasystemet och vars identitet har verifierats på ett tillförlitligt sätt. I fråga om utlänningar krävs det dessutom att utlänningen har ett giltigt uppehållstillstånd eller uppehållskort eller att hans eller hennes uppehållsrätt är registrerad.

På ansökan om medborgarcertifikat som ingår i ett identitetskort tillämpas lagen om identitetskort. På ansökan om medborgarcertifikat som ingår i en annan myndighetshandling eller ett tekniskt underlag tillämpas förfarandet enligt 67 § 2 och 3 mom. samt de krav i personuppgiftslagen som gäller behandlingen av personuppgifter och de krav i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster som gäller utfärdande av certifikat.

Den som tar emot ansökan ska iaktta de krav i personuppgiftslagen som gäller behandlingen av personuppgifter och de krav i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska stjänster och i EU:s förordning om elektronisk identifiering som gäller utfärdaden av certifikat.ignaturer som gäller utfärdande av certifikat.

68 §

Ansökan om och utfärdande av certifikat i vissa fall

— —

På förnyande av ett medborgarcertifikat som ingår i ett identitetskort tillämpas lagen om identitetskort.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

4.

Lag

om ändring av 4 kap. 8 och 10 § i konkurslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i konkurslagen (120/2004) 4 kap. 8 § 3 mom. och 10 § 2 mom. som följer:

4 kap.

Gäldenärens ställning i konkursen

8 §

Säkringsåtgärder innan en gäldenär försätts i konkurs

— —

Ett utreseförbud som avses i 1 mom. 3 punkten kan gälla högst till dess att gäldenären har bestyrkt bouppteckningen. Under förbudets giltighetstid kan dock ett nytt förbud meddelas med stöd av 9 § 2 mom. Pass eller identitetskort som godkänns som resedokument får inte utfärdas för den som meddelats utreseförbud. Om ett pass eller ett identitetskort som godkänns som resedokument redan har utfärdats för gäldenären, ska passet eller identitetskortet överlämnas till polisen för den tid förbudet gäller.

10 §

Behandlingen av ärenden som gäller säkringsåtgärder

— —

Domstolen ska se till att gäldenären omedelbart på ett lämpligt sätt underrättas om utreseförbudet och skyldigheten att överlämna passet och ett sådant identitetskort som godkänns som resedokument till polisen samt om att förbudet har hävts eller förfallit. Domstolen ska utan dröjsmål göra motsvarande anmälan till polisen så att uppgiften kan registreras i polisens informationssystem. Uppgifterna ska utan dröjsmål avföras ur registret när förbudet har upphävts eller förfallit.

— —

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

5.

Lag

om ändring av 5 kap. 2 och 3 § i tvångsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tvångsmedelslagen (806/2011) 5 kap. 2 § 1 mom. 7 punkten och 3 § som följer:

5 kap.

Reseförbud

2 §

Innehållet i reseförbud

I ett beslut om reseförbud kan den som meddelats reseförbud åläggas att
— —
7) överlämna sitt pass och ett sådant identitetskort som godkänns som resedokument till polisen.
— —

3 §

Förbud att utfärda pass

Pass eller identitetskort som godkänns som resedokument får inte utfärdas till den som meddelats reseförbud, om utfärdandet äventyrar syftet med reseförbudet.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

6.

Lag

om ändring av 34 § i medborgarskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i medborgarskapslagen (359/2003) 34 § 2 mom. 3 punkten underpunkt b, sådan den lyder i lag 579/2011, som följer:

34 §

Behållande av medborgarskap vid uppnående av 22 års ålder

— —

En tillräcklig anknytning anses finnas, om

— —

3) personen efter att ha fyllt 18 men inte 22 år

b) har sökt eller fått finskt pass eller identitetskort,

— —

— —

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

Helsingfors 9.6.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Pirkko Mattila saf
vice ordförande Timo V. Korhonen cent
medlem Thomas Blomqvist sv
medlem Mika Kari sd
medlem Elsi Katainen cent
medlem Mikko Kärnä cent
medlem Sirpa Paatero sd
medlem Olli-Poika Parviainen gröna
medlem Juha Pylväs cent

medlem Wille Rydman saml
medlem Joona Räsänen sd
medlem Vesa-Matti Saarakkala saf
medlem Matti Semi vänst
medlem Mari-Leena Talvitie saml.

Sekreterare var

utskottsråd Henri Helo.